

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/542/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111235995
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kuchtová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1111235995.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: N. C. A., A..P..U.., so sídlom: Ú.V. X, K., IČO: XX XXX XXX, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Údernická ul. č. 5, Bratislava, proti odporcovi: M. C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX, XXX XX K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: J. na U. U. A. I., IČO: XX XXX XXX, G. L. X, O., zast. advokátom: JUDr. Igor Šafranko, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie istiny 619,06 EUR s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. júna 2012, č.k.: 7C 16/2012-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa trov konania, z r u š u j e a vec mu v tejto časti v r a c i a na ďalšie konanie.

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania sa z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zrušil platobný rozkaz č.k. 11Ro 88/2011-19 zo dňa 20.10.2011, zastavil konanie, žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok vo výške 30,40 EUR, prostredníctvom Daňového úradu K.. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 96 O.s.p. a tým, že navrhovateľ vzal návrh pred začatím konania späť a žiadal konanie zastaviť. Vrátenie súdneho poplatku navrhovateľovi odôvodnil ust. § 11 ods. 3 a 4 zák.č. 71/1992 Zb., v znení neskorších predpisov. O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. s odôvodnením, že konanie bolo zastavené a trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu nepovažoval za účelne vynaložené s poukazom na § 150 O.s.p. s tým, že účelnosť trov v danom prípade nie je možné posudzovať úspechom resp. neúspechom účastníka v konaní, pričom bol toho názoru, že združenie pôsobiace na ochranu spotrebiteľa samo z podstaty svojej existencie je schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Poukázal na to, že v danej veci uvedený advokát a ani J. nemali žiadnu vedomosť o predmete sporu, preto nemohol byť úkon označený ako „prevzatie a príprava zastúpenia a prvá porada s klientom“ vykonaný. V prejednávanej veci súd prvého stupňa zohľadnil aj tú okolnosť, že v danom prípade ide o hromadne uplatňované pohľadávky a hromadne oznamovaný vstup podľa § 93 ods. 2 O.s.p. vedľajšieho účastníka na strane odporcu, čím je daná i nízka právna zložitosť a časová náročnosť poskytnutých úkonov právnej služby. Zároveň uviedol, že právo vedľajšiemu účastníkovi na odborné právne zastúpenie síce nemožno upierať, na druhej strane však u právnických osôb vykonávajúcich túto činnosť, a to ochranu spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch vo väčšom, nemožno nevidieť aj ponúkajúcu sa možnosť si nevyhnutného právneho servisu aj z vlastných zdrojov, pre ktorú sa nad otázkou ekonomiky vedenia sporov treba zamýšľať osobitne.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník, keď uviedol, že súd prvého stupňa mal priznať náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., pričom aplikácia § 146 ods. 1 písm.

c/ neprichádza do úvahy. Namietal, že aplikácia § 150 O.s.p. musí mať výnimočný charakter a skutočnosti, na ktoré poukázal okresný súd na jeho strane, neberúc do úvahy skutočnosti na strane navrhovateľa, podľa jeho názoru použitie § 150 O.s.p. neumožňujú, a priam ho vylučujú. Poukázal na to, že malo by byť celospoločenským cieľom a aj záujmom, aby sa spotrebiteľská agenda rozptýlila medzi čo najviac združení a aby v každom konaní vystupoval za združenie advokát a aby týmto spôsobom sa čo najskôr táto agenda zredukovala na minimum, aby dodávatelia prestali skúšať a prestali podávať žaloby odsúdené na neúspech. Ak však neriskujú ani len náhradu trov konania, skúšať sa im stále oplatí a budú to robiť naďalej a zahlcovať súdy tisíckami žalôb, ktoré by inak podané nikdy neboli. Vedľajší účastník podotkol, že jeho cieľom je, aby aj advokáti zistili, že ak sa budú v spolupráci so združeniami venovať hromadne spotrebiteľskému právu, tak neskrachujú z dôvodu, že súdy nepriznávajú združeniu náhradu trov konania ani v úspešných konaniach. Len tak sa bude možné celoplošne s nečestnosťami a nemorálnosťami v spotrebiteľskom práve vysporiadať. Podotkol, že vzhľadom na státisíce konaní, ktoré vyvolávajú ekonomicky, materiálne a personálne vybavení dodávatelia a vymáhačské spoločnosti, nemajú neziskové združenia šancu držať s navrhovateľmi krok, čo dodávateľom a vymáhačským spoločnostiam maximálne vyhovuje, lebo majú na súdoch voľné pole pôsobnosti, pričom spotrebiteľ sa sám brániť nevie a súd mu ochranu neposkytne. Poukázal na článok 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov, ďalej na článok 38 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorého politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a taktiež článok 47 Charty základných práv Európskej únie, podľa ktorého každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Pritom zdôraznil, že práve navrhovateľ sa zaoberá vymáhaním pohľadávok ako predmetom svojej činnosti a pýta sa, prečo sa navrhovateľ dáva zastupovať silnou špecializovanou advokátskou kanceláriou proti slabým spotrebiteľom, a preto nerozumie, prečo to u vedľajšiemu účastníka prekáža. Ďalej uviedol, že navrhovateľ zoberal späť návrh práve preto, že vedľajší účastník do konania vstúpil rovnako ako to potvrdzujú aj ďalšie konania, do ktorých vstupujú. Navrhuje zistiť, v koľkých konaniach zoberal navrhovateľ za posledné dva roky návrh späť, alebo bol neúspešný a v koľkých konaniach, do ktorých vedľajší účastník nevstúpil a v koľkých, do ktorých vstúpil. Podľa vedľajšieho účastníka sú príčinou návrhy na začatie konania, ktoré nemali byť vôbec podané. Postup súdov, aj pri rozhodovaní o náhrade trov konania určí, či podávanie takýchto návrhov na začatie konania bude bez rizika hospodárskej straty dodávateľov a vymáhačských spoločností pokračovať alebo sa rýchlo zastaví. K rozhodovaniu o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi poukázal vedľajší účastník na niekoľko rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (napríklad rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica, Krajského súdu Trenčín, Krajského súdu Košice, Krajského súdu Prešov atď.). Dal do pozornosti novelizované znenie § 137 O.s.p., podľa ktorého trov konania sú, okrem iného náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Vedľajší účastník v prípade pochybností a vzhľadom na postoj okresného súdu pri výklade unijných noriem v otázke práva vedľajšieho účastníka, ktorým je združenie na ochranu spotrebiteľa na zastupovanie advokátom a v prípade úspechu, práva na náhradu trov konania, navrhol konanie prerušiť a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o týchto prejudiciálnych otázkach : 1. Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47, v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod právom združení podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania, 2. Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 47, v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ sa majú vykladať tak, že združeniu patrí náhrada trov za úspešné vedenie sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky, podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa smernice Rady 2005/29/ES. Ak je odpoveď na otázku podľa prechádzajúceho odseku taká, že združeniu patrí náhrada trov konania, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzati žaloby žalobcom po vznesení námietky premlčania. 3. Či právna úprava, akou je § 142 až § 151 O.s.p. odporuje právu EÚ, ak neumožňuje združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje. 4. Či je porušené základné právo spotrebiteľa a združení na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo združeniu napriek ich neúspechu v súdnom konaní a pritom sa nevyporiada s odlišnými rozhodnutiami

v porovnateľných veciach, ktoré boli súdu predložené a ktoré sú zjavne právne odlišne odôvodnené. Inak navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka zmenil tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania a odvolacieho konania v celkovej výške 110,93 EUR.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, nakoľko má za to, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Nevidel význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Poukázal na to, že v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Uviedol, že z aktívnej činnosti združenia je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov svojho klienta, avšak v danom prípade navrhovateľ konštatoval, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa v rámci súdneho konania. Skutočnosť, že združenie bez právneho zastúpenia vystupuje na strane žalobcu spolu s občanmi Slovenskej republiky vo viacerých sporoch na ochranu spotrebiteľov, prípadne občanov Slovenskej republiky v týchto sporoch samo zastupuje, potvrdzuje, že zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom spore je nehospodárne. Navrhovateľ zastával názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Podľa názoru navrhovateľa vyjadrenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v konaní sú zhodné s vyjadreniami v iných konaniach (len vpisovanie do kontextu) a opätovne zdôraznil, že takéto úkony má prioritne vykonávať vedľajší účastník. Uviedol, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou trov konania poukázal na ustanovenie § 137 O.s.p., avšak podľa navrhovateľa združenie vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý odporcu v konaní nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno pri zdôvodňovaní oprávnenosti nároku na náhradu trov konania argumentovať vyššie uvedeným ustanovením, nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Zastával názor, že ustanovenia Charty základných práv EÚ ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Podľa navrhovateľa konaním vedľajšieho účastníka, v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť súd správne prihliadol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov nepriznal. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania združenia ako vedľajšieho účastníka uviedol, že má za to, že tento návrh je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania, vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle práva Európskej únie je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby dovolací súd napadnutý výrok o trovách konania preskúmal a potvrdil. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 33,06 EUR s DPH pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 23,90 EUR s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu 9,16 EUR s DPH.

Vedľajší účastník vo vyjadrení doručenému súdu 26.11.2012 k vyjadreniu navrhovateľa nesúhlasil s argumentmi, ktoré uviedol navrhovateľ vo svojom vyjadrení. Opätovne zopakoval svoje tvrdenia, na ktoré poukázal vo svojom odvolaní. K výkladu § 137 O.s.p., ktorý podáva navrhovateľ uviedol, že ho vytrháva z kontextu a prehliada, že § 137 sa týka aj účastníkov a ich zástupcov. V tejto súvislosti poukázal na § 93 ods. 4 O.s.p. a že neexistuje žiaden právny dôvod, aby bol vedľajší účastník

obmedzovaný v ústavnom práve na právne služby, a práve na náhradu trov konania a to o to viac, ak je takýmto vedľajším účastníkom združenie na ochranu spotrebiteľov, ktoré plní úlohy všeobecného záujmu tak z hľadiska práva úijného, ako aj právo vnútroštátneho. Uviedol, že pokiaľ navrhovateľ poukazuje na urputnú snahu o predloženie prejudiciálnych otázok a že nadobúda skôr dojem ochrany najmä svojich záujmov, tak tento dojem potvrdzuje. Je totiž v záujme prežitia a aj podmienkou prežitia tohto združenia, aby mu súdy náhradu trov konania vo veciach, v ktorých na náhradu trov konania spíňa podmienky priznali. Opätovne poukázal na judikatúru krajských súdov, kde bola vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania priznaná. Uviedol, že celé vyjadrenie navrhovateľa vyznieva tak, ako keby si navrhovateľ od súdu nárokoval, aby súd ochraňoval hospodárske záujmy na jeho strane. V spotrebiteľských veciach však ide podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ o podporu záujmov spotrebiteľov, o zaistenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov, ochranu zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľa, o podporu ich práv na informácie, vzdelávanie a práva združovať sa na ochranu svojich záujmov. Z toho vyplýva aj ochrana hospodárskych záujmov združenia.

Odvolací súd prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že predmetné uznesenie v napadnutej časti je potrebné zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

Náhradu trov konania v prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, upravujú ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ a § 146 ods. 2 O.s.p..

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku nemá žiaden z účastníkov, ak konanie bolo zastavené. Pokiaľ však niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené, postupuje sa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., ktorá predpokladá zodpovednosť za zavinenie toho účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Preto, ak navrhovateľ vezme návrh späť v zásade platí, že zastavenie konania zavinil a je preto povinný hradiť trovy konania odporcovi. Z tejto zásady je stanovená výnimka § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. podľa ktorej, ak dôvodne podaný návrh bol vzatý späť pre správanie odporcu, je tento povinný hradiť trovy konania. Dôvodnosť podania návrhu sa i v tomto prípade posudzuje procesne, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku správania sa odporcu k nároku navrhovateľa.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal zaplatenia 619,06 Eur s príslušenstvom na základe J. s postupcom - A. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.05.2009. Vedľajší účastník vstúpil do konania podaním doručeným súdu 31.01.2012, ktorým požiadal o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh. Navrhovateľ podaním doručeným súdu dňa 31.05.2012 vzal návrh v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu, na základe čoho súd prvého stupňa dňa 12.06.2012 uznesením č.k. 7C 16/2012-36 konanie vo veci zastavil. Súd prvého stupňa tento úkon navrhovateľa a dôvody, ktoré ho viedli k späťvzatiu návrhu na začatie konania, pri rozhodovaní o náhrade trov konania nedostatočne vyhodnotil z hľadiska ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p. a v rozhodnutí jasne neuviedol, či niektorý z účastníkov konania zavinil zastavenie konania, a jeho rozhodnutie o trovách konania zostalo nedostatočne odôvodnené. Prvostupňový súd iba vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konanie, keď konanie bolo zastavené v zmysle § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vedľajší účastník vo svojom odvolaní zároveň navrhol konanie prerušiť v zmysle citovaného zákonného ustanovenia za účelom rozhodnutia o prejudiciálnych otázkach, špecifikovaných v odvolaní vedľajšieho účastníka.

Odvolací súd návrh vedľajšieho na prerušenie konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zamietol z dôvodu, že cieľom prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 155/2011).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa ustanovenia § 224 ods. 3 O.s.p. súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.